

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt. o. 6.
Félévre 6 " " " " " "
Évnyegyedre 3 " " " " " "
Egy órá 1 " " " " " "

Szerkesztői szállás:

belső szűnőreza 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KOZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasabos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haaenstein és Voglernál (Wollzeile 9. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilvántartási czikkék

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 " " " " " "
Évnyegyedre 3 " " " " " "
Egy órá 1 " " " " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Fusio-hirek.

A választási küzdelem még nincs teljesen bevégezve, s a pártalakulási kombinatiók már megkezdődtek.

Hire jár, hogy a jobboldal és balközép között fusio készül; a balközép azon notabilitásait is megnevezték már, melyek a fusio következtében a miniszteriumba felvételnek.

A fusio-hirrel egyszerre a jelenlegi kereskedelmi miniszter kilépése is kapcsolatba hozható, miután azonban Gorové más kerületben megválasztása kilátásba van helyezve, azóta e hír is valószínűtlenné vált.

Es ez másként nem is lehet.

Tekintve a felmerült kombinatiók természetét, célját és alapját, előrelátható volt, hogy azok inkább csak óhajtott jellegűek bírnak, s mintegy jalkiáltás a számításában tévedt balközép részéről, mely miután a Deák-pártot megbuktatni nem tudta, komoly szükségét érzi a többséghez való közeledésnek.

Ezt annál inkább állíthatjuk, mert a Deák-párt, miután számaránya csak pár egyenlő csökkent, s azon kitűnőségek, melyek a demagog-izgatások folytán meg választattak, más választó-kerületekből mégis csak bejutnak az ország házába, következőleg ismét hatalmas többségről rendelkezik és így a fusiora nincs szükség.

Annál több van a balközépnél.

A balközép vezérférfiai tapintatlan taktikáikkal magok juttatták magokat zsákutcába.

Csak hogy mindenáron többségre vergődhessenek, s a Deák-pártot a vezérserephől kiszoríthassák, szövetkeztek természetesen elleneikkel, a szélsőbaliakkal; ugyanazon kongó jelszavakkal, ugyanazon teljesíthetlen nagyhangzású ígéretekkel izgattak, mint ezek.

Az ildomtalan eljárás aztán meg is termette előrelélt fanyar gyümölcsseit.

A társadalmi rend komolyan fenyegetve lett, a nép nyugalma felzavartatott, megkísérlettek mindenütt, és sok helyen sikerült is az éretlen tömeggel leszavaztatni az értelmiséget, de a cél — közzönet a nemzet nem-tűnének — mégis megkísérült: az ország nagytöbbsége helyeselte a Deák-párt eljárását, s az eddigi politika folytatása mellett nyilatkozott.

A balközép már most látva, hogy ferde választási manőverével tervét ki nem vihette, sőt másnak ásván vermet, az örökigaz példabeszéd szerint maga esett bele, midőn a szintoly hatalmas többséggel rendelkező jobboldal és a saját balfogása folytán meg-háromszorozódott szélbal köze szorult, a jobboldalhoz óhajtana támaszkodni.

Ez önfentartási törekvést természetesen találjuk; de a késő bánat még nem elegendő a kívánság teljesülésére.

Nincs ugyan senki, a ki a szabadelvű két nagy párt valóban szabadelvű elemeinek egyesülését inkább óhajtaná, mint éppen mi; de azt hisszük: hogy az egyesülés az adott körülmények közt lehetetlen.

Lehetetlen, mert politikai pártok közt az ilyeszeri fusio csak azon esetben lehetséges, ha programjából mindkét fél enged valamit s a középben találkozik.

Ámde a Deák-párt programja oly határozottan körvonalozott, a megállapított közjogi alap, melyre a kiegyezés fektetve van, annyira összefügg saját lételevel, mikép arról le nem mondhat.

A Deák-párt ugyan nem követel csatlakozást, nem folytat elméleti harcot az abszolút jó felett, nem állítja, hogy a mit

alkotott államiságunk örökidőkre szóló netovábbja; hanem azt bizton erősítheti, hogy a létező viszonyok között a legcélszerűbb, mit csak kivívhatott, hogy tökéletesíthető, hogy annak alapján százados elmaradottságunk sikerrel orvosolható, következőleg a bizonyos bár relativ jóról, egy bizonytalan jobbért le nem mond, lemondania nem szabad.

A balközép ellenben a mellett, hogy tüzetesen meghatározott programja még mind nincs, következőleg még csak azt sem tudhatni, miből és mennyit akar leengedni, pusztá tagadással ugyan, de mégis határozottan ellenzi azt a közjogi alapot, melyen a Deák-párt áll.

Látható: hogy egymástól eltérő két oly nézet közt, melyek egyike a másikat teljesen kizárja, a közeledés s ennél fogva a kiegyezés még csak nem is gondolható.

Hanem van egy pont, melyen a két párt találkozhatnék. s a szabadelvűség minden barátja örömeire és a haza és nemzet javára egyesülhetne.

Mondjon le a balközép a közjogi alap további vitásáról, s egyesüljenek a reformtervések terén.

Ebben mindkét párt szabadelvű elemei egyetértének, mindnyájan óhajtják az okszerű haladást, hazánk szellemi és anyagi, általában közművelődési fölvirágztatását. Fogjanak itt kezét, állják utját a szélsőbal nemzetellenes s a társadalmi rendet fenyegető törekvéseinek, s a nemzet bizonyára áldani fogja.

Az 1869—72-ki magyar országgyűlésre megválasztott képviselők.

A Királyhágón innen: **Deák-pártiak:** Hátszeghen Barcsay Kálmán, Szászvárosan Tanárky Gedeon és Wagner.

A Királyhágón túl: Kóvárvidekén Pap József és Buttyán László.

Pest, márczius 28. 1869.

(r. l.) A nagy hét utolsó napjai alatt szünet állt be a pártmozgalmakban is.

A még hátralévő választások többnyire a jövő hó első hetében fognak végbemenni.

Ha az ellenzék által felkorbácsolt szenvedélyek dulása következtében — mit az arany-hegyek igérese idézett elő a szegény félrevezetett nép soraiban — nem eredményeztek is a választások oly többséget a Deák-párt részére, minőt az ország higgadtágától, józanságától várni jogosítva valánk, ama többség mindamellett fényesen áll, és nem devalválódott oly csekély számba, mint a minőt a baloldaliak prognostikálni jónak láttak, s meg vagyunk győződve, az országgyűlés folyamata alatt inkább növekedni fog, mint csökkenni.

Annál kevésbé teljesült — Istennek hála — a baloldaliak azon jóslata, hogy a Deák-párt kisebbségre fog a választások alatt, míg az ellenzék többségre vergődik.

Igaz, nem egy jeles publicistánk és jobboldali harcosunk elől kapta el a megvesztegetés s a teljesíthetlen ígéretek által fanatizált nép a többséget, ignota quantitasokat tiltetvén helyeikre a baloldaliak soraiból, ám azon jeles törvényhozók távolmaradása az országgyűlésből nem csupán a Deák-pártra — hanem nyíltan, határozottan ki merjük mondani — az egész hazára nézve veszteség.

Am ezt az ellenzék, örömeinek első mámorában nem látja át, vagy nem akarja átlátni.

Talán messzebb állnak tőle a haza érdekei, melyeket tehát szem elől tévesztve, nyereségnek tekintni saját maga részére azt, a mi az országra nézve tagadhatlanul érzékeny veszteség?

Mi részünkről határozott jobboldali érzelmeink mellett és mindig sajnosnak találunk, ha egy Bónis Samu, Bernáth Zsigmond daczára baloldali elveiknek, kimaradnának a törvényhozó testületből, melynek zöld asztala mellett megöszültek, de az ellenzék tomból örömeiben, ha a Deák-párt egy-egy kapacitása valamelyik választó-kerületben leszavaztatik, miképpen az őszinták?

Melyikünk gondolkozik helyesebben?

Önökhez szintén bizonyára elhatott már a tömörkedő zöldebbnél zöldebb hírek zagyvalékában azon versio is, a mely a jobboldal és balközép között küszöbön álló fusiora vonatkozik, tudniillik azon tervre, mely szerint a miniszterium néhány tagja kilépnek, helyeiket az ellenzék vezéreinek engedvén át.

Ebből az állításból semmi sem igaz.

Tendentiosus kohlomány az egész, melynek nincs más célja, mint ezen az uton elhitetni akarni, mikép a kormány már oly gyenge, hogy saját erejéből fenn nem állhat, támogatására tehát új erőket toboroz.

Ezen aggodalom, helyesebben ráfogás alap-
talan. A kormány miként eddig, ugy ezentul is meg fog tudni állni saját lábain, és önjerejéből lesz képes továbbra is oda működni, a hová működni ed-

dig törekedett: a haza boldogságának előmozdítására, s e cél elérésében nem leend más támaszra szüksége, mint az ország többségének józan belátására, mire számít és ugy hisszük, biztosan is számíthat.

Lapszemle.

A „Sächs. Volksblatt” szemlét tart a Királyföldön lefolyt választások felett, s folygeyven a Deákpart újabb győzelmét, örvend annak is, hogy az „ifju szászok” nem hiába sorakoztak. Ugyanis, mindamellett, hogy a hatalom még mindig ószász elleneik kezében van, kik a választásoknál minden rendelkezésükre álló eszközt, hallatlan kíméletlenséggel használták fel — az „ifju szászok” több helyen győztek. Így győztek Brassóban, mely népességénél, értelmiségénél és vagyonságánál fogva felér a Királyföld egy negyedével; ezáltal az ószászok itt még ellenjelöltet sem állítottak fel, belátván a küzdelem sikertelen voltát, mi arra mutat, hogy Brassó vidékén az ószászok pártja végkép megszűnt létezni. Köhalomban sem szenvedtek vereséget az „ifju szászok”, a comessé kinevezett Conrad Mór helyébe Dr. Lindner Gusztáv választott meg. De Segesvárt is megválasztottatott azon „ifju szász”, ki éveken át küzdött az ószászok legtüzöböz vezéreivel; azon ifju szász, ki helyett ellenei inkább elfogadtak volna más tiz „ifju szász” jelöltet. Végül Szerdahely is választott egy ifju szászt, holott e kerület eddigelő mintegy le vala foglalva az ószászok számára. Tehát az „ifju szászok” új képviselői székét is nyertek, bár elleneik nem győzték gyanusítani és vádolni azon vezéreiket, kik az 1865/8-ki magyar parlamentben résztvettek; hanem a szász választók nem hittek a rágalomnak, bizalmuk még több „ifju szászt” hívott meg a képviselői állásra, miért is az „ifju szászok” bátran és kitartással haladhatnak előre a szabadság, haladás és hazaszeretet útján.

A „Sieb. Blätt.” a királyföldi lefolyt választások eredményét mérlegeli. Az „ifju szász” képviselőkben meg b i z h a t ó támaszokat nyert a Deákpart; n e m i l e g ezt mondhatni az ószász pártbeliekül is; csak attól tart a „Sieb. Blätt.” hogy ez utóbbiak némelyike a „Sieb. d. Wbltt.” elveit és okoskodásait viszi magával Pestre, s így kezére dolgozand a túlzó ellenzéknek. A „Sieb. Blätt.” nyíltan kimondja azon meggyőződését, hogy a nagy Deák és pártjának politikája az egyetlen, melynek zászlója alatt kedvező sikerre, az állapotok megszilárdulására, az anyagi jólét békés kifejődésére számíthatni. Ezért a kiegyezési alap körül tömör pbalaxot kell képezni, megvédelmezt az a pártszendevély adáz támadásai ellen. Reméli, hogy az ószászok sem desertálnak e zászló alól, mert a jelen rendszer ledöntése beláthatatlan politikai zavarok kezdetét képezné.

Bauszner Guidó „Conrad Mór comes és a szász reactionariusok” cím alatt kiadott röplívében jeles elmelel porozza ki az ószász álérvek lomtárát. A magyar kormánynak parlamenti szavazat által adott „szabad kezét” azért nem tűrhetik, mert érzik, hogy az idő véget vet megszokott uralkodásuknak; ha azonban a magyar kormány gazdag dotatiókkal látná el a szász papokat s nagy fizetéssel járó hivatalokat adna a szász burocratáknak — akkor áldanak e szabad kezét. Előadja azután Bauszner, hogyan fejezték le lovagias és tapintatos fellépésével az új comes elleneit, ugy, hogy ezeket is mintegy tiszteletre, becsülésre kényszeríté, bebizonyítva, mily jó választást tett a magyar kormány. Azután érinti, hogyan akarák gyanusítani az ószászok az új comes, holott előde ellen botrányos tények szólnak a nemzeti vagyon kezelését illetőleg; mégis utólagosan is 10000 forintot akartak az ószászok számára megszavaztatni, holott önmagának is semmis ürügy alatt 2000 frtot utalványozott volt a nemzeti pénztárból.

Tovább azt mondja Bauszner: az ószászok az elvesztett comesválasztás jogát gyászolják, holott ezt ők feláldozták Schmerlingnek — (hát Bachnak? Lapszemlész) Bauszner az ószászok egy másik ellevetésére az 1868. 44-dik t. czikk 4-dik §-ével bizonyítja be, hogy a magyar belügyérnek joga volt azt kívánni a választási központi bizottságoktól, hogy jegyzőkönyveiket magyar nyelven is terjeszték fel. Hanem a szász reactionariusok opponálni szoktak minden ellen a mi a magyar kormánytól ered; őket meggyőzni lehetlen, mert a rozszaság ellen is hiába küzdenek maguk az istenek. Végül, tiltakozik Bauszner az ószászok azon ráfogása ellen, mintha az ifju szászok közül hármán a magyar parlamentben compromittáltak volna a szász nemzetet, — becsülést, ezt szerezték ezek a szász népek, s így a „Sieb. deut. Wbltt.” da-

ozára mindenestre ismét ott fognak tlni a parlamentben; ne vádoljon tehát hiába másokat azon clique, mely Jüdákent harmincz ezüst pénzért adta volt el az ártatlan népet a Schmerling-féle gazdálkodásnak, mely a nemzeti és országos jogok szétrombolását és a roppant államadósságot hagyta volt örökül, míg a kiváltságok gyászlovagjai kis és nagy kereszteteket tűztek mellükre és nagy embe-
rekke lettek vala.

Választási mozgalmak.

Gy. Szt. Miklós, márcz. 24. 1869. Tekintetes szerkesztő ur! Engedje meg, hogy a következő választási mozgalmak alkalmából becses lapját ez uttal még igénybe vehessük; mert ha a küzdelem e helyen sorakoztunk, a győzelem örméretéből s tényeiből is illető kompetens részt ki óhajtjuk juttatni e becses lapok olvasóinak.

A gyergyói választókerületre nézve választási napokul folyó hó 22- és 23-dika voltak kitűzve, mely alkalomra a megelőzőleg lezajlott balpárti erőlködések után, fokozott érdeklődéssel csoportosultunk az igazságot kiderítő választási urnához Gy. Szt. Miklósrá.

22-én kora reggel megindult sürgős mozgás közbén, azon hirre, hogy Csikből jövv atyánkfiai közelednek, — a városi derék előljáróság s több buzgó polgárok intézkedése folytán szervezett székelly lovas banderium harsogó zenekíséret mellett léptetett előtérbe, míg „Deák Ferencz” nagy hazánkfia nevét magosan lengető nemzeti lobogójuk alá e helybeliekből és több helységekből begyűlt lelkesült nép sorakozott az érkezők fogadására.

Meglepi és nagyszerű volt az összetalálkozás, midőn egyfelől a csiki részekből jövő fogatok beláthatlan hosszú sora, azokon az ősi jelgű tiszta székely faja legeredetibb, tekintélyesebb s értelmesebb fiaival — másfelől a lovas banderium s zeneszó mellett előre törő gyergyói üdvözlő nép zöme egymáshoz közeledett; a lelkesültség azonban, az öröm kitörése, tetőpontját az összetalálkozásnál érte el, mi közbén a testvéri és mindég összetartó érzület számtalanok megilletődésében adta látható jelét.

Nem volt szükség itt semmi különös dictóra, nem semmiféle tekintély fellépésére, hogy e nép érzületének utmutatója legyen; a nép minden egyes fia egyaránt érezte, egyaránt meg volt győződve az elvről, melyet követnie kell, s ezen egyesített érzület hazánk nemtője és nagy fia Deák Ferencz nevében öszponosult, midőn azt eget rázkódtató szűnni nem akaró éljenzéssel tisztelték és üdvözölték!

Ezen szellemtől áthatottan s felvillanyozva vonult az egész menet deákparti követjelölt fekt. Antalffy Károly ur szállásához; ezen szellemtől áthatottan bírta fel a nép követjelölt urat — legrádjabb s feltettebb kincsöknök — bizalmunknak elfogadására; ki midőn rövid, de illetoit szavakban adott érzületének kifejezést, s ünnepélyesen biztosította volna választóit osztatlan bizalmunknak, a fenn lobogott „Deák” zászlója alatt kiérdemelésére és megtartására: harsogó éljenzések és zenekísérettel indultak a választó helyiségébe.

A legszebb rendben kezdett s befejezett első napi szavazás eredményeként meg kell jegyeznünk: hogy csiki atyánkfiaiól a baloldali követjelölt ur egyetlen egy szavazatot sem nyert.

Ez első nap ünnepélyességét egy érdekes jelenet fokozta, melyet mellőzni nem szabad.

Ugyanis csiki székely atyánkfiai értesülvén arról, hogy székünk közkedvességű fia m. Mikó Mihály ur Szt. Miklóson tartózkodik, kebelükül küldöttségileg felkeresték, s hálás köszönetüket nyilvánították és fejezték ki neki azért: „hogy e nemes széklet, s e szék népeinek érdekeit, mint mindig ezeltől, ugy most is szeretetével, szellemével és tehetségével támogatta, védte és sikerre jutni segitette.”

Nemcsak érdekes jelenet, hanem egyszerűs mind nagyszerű elégtétel volt ezen a nép önkéntes, nyílt elismerése és kegyeletos bevállása, azon minden józan értelmű és független polgárt mély indignációval értelttő némely elkapott baloldali pelyhes állu rajongók feltalokodása ellenében, melylyel ezek híres kortes-dalukban nyílt helyen — „nem vezet már Mikó Mihály az orrunknál” sat. — egy csapással a mindég szabad és önálló székely nép multját, és szepelőtlen jellemű hazánkfiat Mikó Mihályt beszennyeznék s illetlenül kigunyolni dicsőségüknek tartották.

Azonban felviradt márczius 23-dika is, hogy Csik-Gyergyó övkönyvei a választási visszálésémai korszakából, egy örökemlékre méltó ünnepnapját a nép fennségének, — e székely nép jó-

zan, önálló értelmének megragadó példáját arany-
betűkkel megörökítsék.

Ki hitte volna? Hisz év óta zajongott, dör-
böngött, sőt dühögött az a baloldali viszketeg,
hogy a népet bizalmatlanná, hűtlenné tegye, félre
vezesse? Év óta kürtölte a „M. Polgár”, hogy
Caik-Gyergyóban nincs egy józan értelmű egyén
is deákpárti, s hogy itt mindenki még tán a fe-
nyíték is baloldaliak? Ki hitte volna, hogy a „M.
Polgár” jóhiszemű igéje s malaszt hirdetése, mind,
mind légből kapott s elferdített szemfényvesztések
és ámitások? . . .

De ne előzzünk meg semmit, hagyjuk be-
szélni a tényeket s itéli a nyilvános közvé-
leményt.

A nap ünnepélyességét a gy.-sz.t. miklósi
választó polgárok nyitották meg, kik különböző
tizesekből nagy tömegekben vonultak a városház
terére, honnan egyesített s rendezett sorokban
Deák Ferencz és deákpárti követjelölt An-
talffy Károly neveivel ékeskedő lobogók alatt,
zenésző kíséretében indultak követjelölt ur szállá-
sára, kit lelkesült éljenzések s tarackdurrogások
közül tüdőzölve, a választás színhelyére siettek. A
2-ik nép phalanx — az egyesült tekerőpataki,
kilyénfalvi és újfalvi választók — Szt. Mik-
lós délkeleti főtáján kezdetek a városba bévonul-
ni, kik beláthatatlan sorrendben a lovas banderium
és zene vezetése mellett magasra emelt kibontott
lobogókkal „éljen Deák Ferencz, éljen An-
talffy Károly” harsogtatása közben közelebb
és közelebb nyomultak a követjelölt szállásához, s
onnan fokozódott lelkesedéssel a választó veredez.

Még alig helyezkedett el ezen csapat, újabb
dob és zenésző jelölí más választók közeledését,
kik az északi vonalon már a városhoz érkeztek.
Itt összpontosult Szárhegy, Ditró és Remete
választó népsége, mely a legimposanabb jelene-
tek egyikét nyújtá a szemlélőnek, midőn négy so-
ros oszlopokban lovas csapatával elől a szárhegyi
lobogók, melyet veterán népvezető F. M. kedvenc
lován fennen lobogtatott, „éljen Deák Fe-
rencz vezérünk, éljen Antalffy Károly
követünk”, a melléje csatlakozott ditrói lobogó-
val „1848 és 1867” évszámok feliratával, s a so-
rok előtt és mellett huszárosan fel és le vágató
birtokos D. M. hadfias rendező külzetével, lelke-
sedés és ihletségtől elragadtatva a győzelem ün-
nézeté és tudatában mégis méltóságosan s a legpél-
dásabb rendben vonult bé a városba, s a már zen-
folásig megnépesedett fútezan tüdőzölő és viszonzó
„éljen” kiáltások közt zenezővel a választás
terére.

És midőn ezen lelket emelő tekintélyes nép-
erő, mely a város nyugoti részéről hasonló ren-
d-
ben jött alfalvi és esomafalvi választók tö-
megével sokszorozódott, a választás helyiségétől
kiültözött real tanoda épületéhez közelednek, azon
kávéház előtt, melyben a szini előadások is tar-
tatnak, egy szóra, mint egy varázslásra arczo-
nalat képezve a nép megáll, a zene áll s e vá-
rakozásteljes perczben D. M. választó polgár lo-
ván elővágatva ünnepélyes hangon hívja fel a vá-
lasztókat: hogy mintán a rakoncátlanság az elbi-
zakodottság ez épület alatt lévő szinteremben
akarta hazánk legnagyobb fiának halhatatlan ne-
vét kibebíteni, sárba tiporni, mintán e fedél alatt
énekelték illem és thalia rovására: „nem kell ne-

künk Deák Ferencz sat.” féle kortes-dalokat,
a jelenleg egybegyűlt nép és Gyergyó teljes ér-
telmsége nyíltan Isten szabad ege alatt nyilatkoz-
tatta ki, hogy azon eljárást rosszsalja, mutassa
meg, hogy a székely nép összesége halhatatlan
nevé nagy hazánkfia Deák Ferencz iránt min-
deg a leghálásabb tisztelettel és áhitattal viselte-
tett és viseltek ma is; itt, hol az ő nevét meg-
yalázták, itt emeljék fel őt és éltesük Deák
Ferenczet.” Ezen röglőzött s meglepő felszó-
lalást a nép összeségének, a megdörögött tarack-
kok durrogása közt eget s földet rázó szünni nem
akará „éljen” riadása követte, melylyel a meg-
sértett népfennség legnagyobb fiának elégtelét ki-
vánt nyújtani.

De hát a baloldali föld nyelte-e el? vagy
tán valahol a holdban sütkérezik? kérdeheti valaki,
miután itt eddig rólok a máj nap küzdelem sem-
mi életjel sincs constatálva? Erre nézve csak any-
nyit mondhatunk, hogy volt szerencsénk némelye-
ket közülök reggel a város végéni első positionál
láthatni, kik azonban — 3 szál cigány zenész-
szel s egy rokkant lobogó-hordozóval, ki azt te-
kerében vállra vetette — miután a ditrói és re-
metei választók is önként mindnyájan a szárhe-
gyiekhez s így a deákpárthoz csatlakoztak — a
városba bévonultak.

A választás késő estig a legszebb rend és
csendben tartott s fejeztetett bé, az eredmény pe-
dig a következők lett:

Antalffy Károly ur deákpárti követjelölt
kapott 1604 szavazatot;

Puskás Ferencz ur baloldali követjelölt pe-
dig kapott 4, irva: négy szavazatot. X. X.

Szászváros, márcz. 31. 1869. — A min-
den aroni többségre juthatás céljából kidolgozt
gondolatlan tactica, a balközépnek a szélsőkkel
fusiója, a deák-pártot, a hongyülésen több nélkü-
lözhetetlen veterán bajnokaitól, illetőleg vezéreitől
megfosztván, más választókerületek példájára, „a
haza mindenekelőtt” elvnek hódolva, a szászvá-
rosi magyar választók is, hazafi köteleimnek is-
merték, a törvényhozás teréről leszorított vezérek
közül, bár egynek elhelyezését czélul tűzni ki.

Ez eszközözendők, miután előbb főorvos Ló-
szay Dániel s utána praesumptiv követünk h. ki-
rálybíránk Nagy Ignác visszaleptek, a márczius
30—31-én történt választás eredménye lón, állam-
titkár Tanárky Gédéon s falmagy Wagner
Frigyos uraknak egyhangulag képviselőinkké
megválasztása. Az igen tisztelt államtitkár ur er-
ről táviratilag rögtön értesítettet is, s elfogadá-
sára s a kedvező közeledés alkalmából szemé-
lyesen közinkbe lejutételére bizalmasan fölke-
retett.

Nem mellőzhetjük hallgatással azon, a ma-
gyar hírlapokban köröztetett tévedést, miszerint
Szászvárosban több napokkal ezelőtt megtörtént a
választás, s Binder s Leonhárd urak a követek.
Ezen tévedésnek oka a hibás magyar fordítás; az
első közlő Müllenbachot (Szászbebest) Szászvá-
rosnak fordította.

Választási utóhangok.

Gy.-Fejérvár, márczius 30. 1869. — Hogy
minő helytőlentl tudósítatik a „M. Polgár” a vi-
déri eseményekről, ime egy példa: Azt írja köze-

Korompai gr. Brunswick Teréz született Po-
zsonyban 1775-dik évi július 27-kén¹⁾. Atyja gróf
Brunswick Antal, gr. Brunswick József országbíró
és noგრადmezei főispánnak, ugyszintén gr. Brun-
swick Ferencznek fivére, anyja született Seeborg
báronő volt.

Kevésnek adatott annyi észtehetség, mennyi-
vel őt Isten természetileg megáldotta. Miként a ma-
gas aristocratia nősarjadékai, legtöbbször szülői
házában neveltetett. És ezen házi nevelésnek gon-
dosnak kellett lennie, mert kedélye eredetiségét
megtartotta, s korának első éveiben megbarátko-
zott a természettel. Már 14 éves korában rendezett
kagyló- és csiga gyűjteménye²⁾ volt, melyet a mar-
tonvásári szép kert homokából keresett és szedett
össze. Különös vonzalommal viseltetett a növények
iránt, avatottja lévén a növénytanak is, melyet
szenvédellyel tanulmányozott. Élénk elméje korán

¹⁾ Ismerősei között vannak, kik a Brunswick
nevet Braunschweig névből eredetnek s az első
Brunswickot is Braunsweigg tartományából szárho-
zottnak tartják.

Azonban a magyar nép ajkán is megörökö-
dött Brunswick-historia mutatja, mily régi lehet e név.

Ha pedig a Brunswick nevet viselő angol űs
tartományra gondolunk és az angol királynének
1867-ki febr. 2-kán tartott trónbeszédében említett
észak-amerikai angol birtokot képező: „New-Brun-
swickra” emlékezünk, mely a Canadával és Nova-
Scotiával leendő egyesítése iránt hozott határozat
szintén elfogadta, ekkor már mind a család,
mind a név származásának űs régisége és eredeti
forrása iránt tisztában lehetünk.

²⁾ A nagy honleány e serdülő korában gyűj-
tött kagyló- és csiga-példányaiból két darabot ma-
gam is bírok Erdélyi Erzsébet szivességéből, mely
becses emléket a vezérletem alatt álló helyi mu-
zeumtzeai kisdudóvoda ritkaságai közé tettem le
(megvan bennem az akarat szilárdsága, hogy e
ritkaságok évek multával egy „kis muzeumot” ké-
pezzenek övonzaim szemléleti tárgyául).

lebbi számában, miszerint Alsó-Fejérmegyében Al-
vinczen tartott követválasztáskor 1200 választó kü-
zül alig szavazott 300; a románok, szászok általá-
ban nem jelentek meg, a magyarok közül is ke-
vesen. Igaz, hogy az azon kerületi szavazóknak
alig egy negyed része szavazhatott, de fel kell
vala fejtetni az okokat is, melyek a nem-szavazást
eszközölték. A mikor mi 20-an fejérváriakul sza-
vazásra megérkeztünk, még ott találtuk a borbándi
magyar és román szavazókat, ott a berzei szászok-
kat nemzeti szalaggal feldíszesítve, az odaváló oláh
papot némely hitsorsosaival. Tovább személyes
meggyőződést szereztem arról, hogy az alvinczi-
járás, mely a kísértésnek kitéve nem volt, nemzeti
különbség nélkül szavazott, hogy némely falvokból
a fejérvári-járás választói, ugy a pókfalvi, kis-
enyedi egész járás elmaradtak, az is igaz, de mi-
ért? Az elsőbök eljöttek Fejérvárig, honnan né-
mely fejérvári román urak által lobeszéltetvén, in-
nen visszatértek. A más két járásbeliek tömegesen
elindultak szavazásra, de az útközben eső Szerda-
helyt az ottani románok által visszatérítették, ezek
tények, miket senki meg nem tagadhat. Beszél a
„M. Polgár” levelezője balpárti jelölt Bacilla Elek-
ről, miről azonban Alvinczen mitsem tudnak, ki je-
lölje, nem is oly egyén, ki az országos teremben
megjelenésre vágyóknak, általában vágyhatéknak, vagy pártra
számíthatott volna. Ne örvendjen a „M. Polgár” az
oláh renitentiának; épen oly barátjai azok a ro-
mán vezetők a bal-, valamint a jobbpártnak, ne-
kik zavart viz kell, hogy benne halászhasznanak.

Válasz.

Maros-Vásárhely, márcz. 28-án 1869. —

Tekintetes szerkesztő ur! Lapjának márczius
25-ki számában, t. Mátraí ur, a maros-vásárhelyi
balok által, a választáskor elkövetett botránynak,
— mint a párt egyik önkéntes főszereplőjére —
közvetőleg — reá is ragadt szennytől, a meny-
nyire teheti, magát tisztítani igyekszik, érezvén an-
nak kellemetlen voltát, s talán egy kis el nem
fojtható önvádat is; mire a ki hajlandó, minden
esetre remélhető jobb utra térés jeleit mutatja, s
ily értelemben méltánylandó is. Csak azt sajnál-
juk, hogy a tisztázás nem igen akar jól sikerülni;
mert zavaros, nem pedig tiszta vízzel mosdik.

A megtörtént dolgoknak egyszerű tagadása,
a visszautasítás, még sem nem bizonyíték, sem
nem czáfolat oly dolgokra, melyek nyíltan a sza-
bad ég alatt, nagy közönség előtt történtek vagy
mondattak, ha szinte a mondó azoknak egy ré-
szét úgy látszik, el is felejtette.

Ha M. ur bátor volt és lesz meggyőződése
sugallata szerint szólani, ám tegye, hol illetékes;
de engedje meg, hogy más is mondhasa el, az
ő — nem éppen mindég és mindenki által helye-
selhető — eljárása fölött véleményét. Tudja: ki
vendégszereplésre indul, az mindig bírálnak teszi
ki magát.

Hogy a M. ur itten tartott beszédei meny-
nyire voltak a jobb párt vagy annak egyes tagjai
ellen gyanúsító és moeskolódók, tudják mindazok,
kik űn beszédeit végig hallgatni elég türelemmel
bírtak, s elfogadatlannul itéli képesek, csak tessék
itt tudakozódni, s meglátja, hogy az űn által fel-
idézett, de űn részére, legalább ez alkalommal
nem kedvező „elfogadatlannul értelelem itéleté” ki fog-

megveté alapját azon ismeretbővségnek és sokol-
dalu miveltségnek, melyet sirjáig sem szűnt űreg-
bíteni. Négy-öt nyelven társalgott és levelezett egy-
aránt.³⁾

Kitűnő elmebeli tehetségeivel párosult fár-
dhatatlan szorgalma, melynélfogva éjjel után is foly-
tatva tanulmányait, gyakran könyvek között és
térképeken bókolva találta őt a virradat. űgyesen
festett, szépen dalolt, zongorán pedig Beethoven
legkedvesebb tanítványa volt. Még 70 éves korá-
ban is ifju lévél és művésziileg játszá el mestere
remek műveit, melyek közül nem egy vala neki
ajánlva. Gyönyörűen szavalt. Szépség, genialitás
és észtehetség által a fiatal grófbőly egyik dísze
volt a hajdan oly fényes nádori udvar társaságainak.

³⁾ Hogy a történeti igazsághoz hívek legyünk,
nem tartózkodom kinyilvánítani, mert gr. B. Teréz
honleányi érdeméből — köznapilag szőva — sem-
mit sem von le, hogy ő lángoló honserelmének
és sokoldalú miveltségének, meg azon könnyű ta-
nulásának, miszerint 4—5 nyelven társalgott, leve-
lezett, daczára épen saját nemzetének nyelvét nem
tudta megtanulni soha; habár erre, főleg később,
komolyan törekedett és magyar környezetben jól
érezte magát. De nem csoda, mert akkor is, mint
jelenleg sok magyar mágánás házában, a házi ne-
velést az u. n. francia-német levegő lengte át.
Ezen korból fakad koszoros költőnk, Berzsényi,
velőket rázó keserű panaszra, midőn ekként szól:

„Mi a magyar most? rút sybarita váz.
Letépte fényes nemzeti bőgyegét,
S hazája földült vődfalából,
Rak palotát keserű helyének.

Eldődeink bajnokú köntőset,
S nyelvét megúván; rút idegont
csereált;
A nemzet űs lelkét tapodja sat.”

Gróf Czzyrák, főlovászmeister, az 1867-diki
koronázáson a lovas-banderiumot német szóval ve-
zényelte, míg a koronás király ceengő, tiszta ma-
gyar kiejtéssel kiáltotta, hogy: „Csak előre, előre!
folyjon a menet.”

ja deríteni, mennyire kívánta űn a jobb párt itten
több ismert egyéneit guny tárgyává tenni? s a né-
pet ellenők nem izgatni?

Vagy talán egyebetek mellőzve midőn a jobb
párt itteni több egyes tagjait megnevezve s bal
notabilitásokkal egybebeszélve, gunyosan kérdezte
a néptől: „hát már ezek közül melyiknek lehet
hinni, — nem izgatta ellenők a népet, hanem űket
akarta népszerűkké tenni? — Vagy midőn föl-
hozta, hogy most nagybőb adót fizet a nép, Ma-
gyarország több katonát ad a jobb párt kegyéből,
mint az olasz háboru előtt, — elmondotta, hogy a
kormány mennyit fordított a szegény nép nevelé-
sére, illedelmesen egybebeszélve a menlovakra
tett kiadásokkal! sat. ezt mind a nép csesdesíté-
sére mondotta? De ez még mind csekélység. Hát
midőn a kormány intézkedéseit, sőt, az űn őt ki-
véve — a szentesített törvények csaknem minde-
nikét — saját szavai szerint, éretlen zöld gyümöl-
csökként találta fel a népek? természetesen csak
annak csesdesítésére. De hagyjuk el a többit, eny-
nyi is igen sok. — Alkalmasint önmaga is, az iz-
gatás szót ezekre igen szelidnek találta, kivált
nem lévén élébe semmi mocskos, aljas, hitvány,
vesztegető sat. sat. jeltő téve. Szelid biz az, de
oka: hogy az oly kitételeket, én is az ellenfélnek
kivántam hagyni.

Vagy talán űn nem is izgatni jött ide, hol
közöttünk maradt szó legyen — önnék mint nem
szavazónak semmi szereplési kőre nem lett volna,
hanem mint lelkesült missionarius, elvek terjeszté-
sére, magyarázására, a nép fölvilágosítására? Mily
szép elhivatás egy Mátrainak! De ugyan kérem,
mondja meg űn őszintén, tisztázott e itt egyetlen
egy eszmét? megkísértette e a pártok közötti né-
zetkülönbséget okozó kérdések bármelyikét érvek-
kel támogatni, az ellenfél állításait nem gunyval,
hanem okokkal czáfolni, a népet, a dolgot minden
oldalról fölvilágosító és így jobb meggyőződésre
vezető alapos érvekkel nyerni meg az ügynek, sa-
ját nézponjtáéból is, mert így becsültük volna, mint
ellennézették űt. — Igen bizony, azt kellett volna
tenni, gondolja űn magán, de az nem oly könny-
nyit dolog, némely nem mindég alapos és kivibe-
tetlen ígéretekkel párosult állítást érvekkel támo-
gatni, keményebb legénynek is nagy feladat vol-
na! mert honnét vegye az érveket?

Egyébaránt mit is csodálkozunk azon, hiszen
űn maga is mulatva nevetett Kolozsvárt rajta,
hogy mennyi badarságot lehet önnék itt M. Vászár-
helytől egybe beszélni, s mégis első föllépése óta
(akkor sem piszkolt és gyanúsított senkit edes M.
ur, t. i. a mult választáskor?) pártja előtt — a
m. vásárhelyit érve — hitelé, befolyása és szavá-
nak hatása van.

Hogy a csősélek által véghez vitt ablakbe-
tőrésekben M. ur közvetlen tetteges részt vett vol-
na, az a multkori tudósításban sem áll; de igenis
űn közvetőleges részők a botránny előidézésében
— ha szinte akarjuk ellen is — mindazoknak,
kik beszédeikkel a népre izgatólóg hatottak, s így
az ugynevezett „szigány katedrán” s más helye-
ken tartott beszédei után, minden szerénysége mel-
lett, M. ur sem vonhatja ki magát, hogy a dicső-
ség bár egy sugára reá is ne essék.

Ha a népet magára hagyják önök, ilyesmi
nem történik. Az igaz, hogy hirhedté lett a vásár-

Van a női életkornak bizonyos időpontja,
melynek bekövetkeztével a sziv egy eszményképért
lángra gyulad. Boldog, kinek nincs oka e pillanatra
búsan visszaemlékezni! . . .

Csalatkozniék, ki gróf Brunswick Teréznek
18 éves korában mély ihlettséggel irt lapján ezen
szavak értelmében: „Teréz ideálja¹⁾” másképét
keresse, mint — mint a nevelésűgy eszményét,
melylyel a magasatos lélek már akkor frigesülve
gyűrűt váltott. Ez évszázad elején űzvegységre ju-
tott edes anyjával, hol Magyarhonban, hol Bécsben
lakott. Később nővérel, űzvegy Deym Jósephine
grófnéval és ennek két fiával Olaszhonban; aztán
Svájzban több ideig tartózkodott. Itt ismerkedett
meg Iverdonban Pestalozzival, kinek társaságában
hónapokig időzött.

A nevelésűgy hegyvidéki apostola csakhamar
főlismerete gróf B. Terézben a rokon szellemet.
Mennyire becsülté őt, mennyit várt tőle e közös
pályán: hozzá irt levelei tanúsítják. Később ugyan-
azon testvére gyermekeinek nevelését magára vál-
lalta s hosszabb ideig Morvában élt növendékeivel
és rokonaival. Némelyek kedveért érdekes tudni,
hogy:

Gróf Brunswick Teréznek három testvére élt
ekkor, egyik Ferencz, kitől a most is élő gr. Br.
Géza származott; a 2-dik gr. Teleky Imréné, kitől
gr. Teleky Miksa, az ismeretes gr. Teleky Blanka
és Emilia (De Gerando Ágostonné) született; az
utóbbiakat, mint különben is tudományos képzet-
tségüket Német-és Franeziaország legfényesebb s
tudományosabb köreiből fölvezeté. Blanka demo-
crat szellemű nőnőveldeit (Vachot Sándorné
jelen intézete az ő elvén emelkedett egy kevés
számára, a legjelesebb erőket szerezvén meg maga
mellé (csak nagy sziveknek van megadva enyire
följtelemelkedni az előítéleteken, s csak ily nemes
lelkektől lehet „emberfajnevesítés” várunk); 1852-
ben elfogadott s a híres „űj épület” sőtét falai

TÁRCSA.

Törödélek

gr. Brunswick Teréz életéből.

„Ő megjelenve, mint új fény az egen,
Főlgyjúta az oltár szőrvénét.”
Arany.
„A gyermekekből lesz vala a nép.
Az erény és bűn szokás által gyökerezik.
Legyünk jobbak s jobb lesz a világ.”
Gr. B. Teréz.

Csodálatos találkozás a történeteknek, mi-
dőn a közjó érdekében, habár külön útakon, de
egy célra törekedett szereplők ugyanazon felvo-
nás végén fejezik be versenypályájukat. Magyar-
hon újjászületésén a közel multban nevezetesen
két egyén vontá magára a közfigyelmet: gr. Szé-
chenyi István és gr. Brunswick Teréz. Amazt meg-
síratta a haza, gyászolja maiglan a nemzet, dicső-
bítki halhatatlan művei, bámulja a civilisált külföld;
emlékét, elveit és tanácsait kegyelettel hordja szí-
vében minden igaz hazafi. Gróf Brunswick Teré-
ziát, a magyarországi kisdudóvák teremőjét, fe-
ledhetlen emlékü alapítóját, életnagyságban az úto-
kor fogja kellően méltányolva fölismerni.

Széchenyi nem érthette meg annak teljesedé-
sét, miszerint Magyarország még csak lesz. Halála
előtt még egyszer visszapiillantott a zivatardúlt me-
zőre, melynek fölvirulásához minően óhajtatá, re-
ménye és élete köve volt. Utolsó visszapiillantása
keserűen gúnyosor lehetete nagy tetteinek és ezek
eredményeinek gázolóira!

Gróf Brunewick Teréz nem láthatta teljesülve
azon óhajtatását, mely szerint vajha minden megyé-
nek lenne kisdudóvák képző s mellette példány
intézete, s vajha minden helységnek volna elemi
iskolája mellett óvodája.

helyi halpart, de sokak bosszúságára, Dabos meg-
is telt rajta.

Állítja M. ur, hogy a tömeg izgatottságára,
főként a szavazók összejárása körül panaszok, (me-
lyeken az illetők a reclamatio alkalmával segít-
hettek volna) és a jobboldal közönségére jutott
vesztegetései?? ellen gerjedt harag folyt be. —
Lám, lám! Mátrai ur nem gyanúsít tisztos ember-
hez illetlenül senkit; nem mártja „lovagias ember-
hez nem illőleg tollát tintája aljába“, hiszen csak
egy egész pártra süti nagy illedelemmel és kimé-
lettel, a vesztegetés bélyegét, és még anélkül,
hogy aljas, piszkos sat. kitételekkel fűszerezne
gyanúsításait, — vagy akarom mondani: loyalis
ellenfél méltányló elismerését. Tanuljunk tőle ki-
mélő kitételeket.

Bátor vagyok kérdeni: hogy ha a fennebbi
okok igaztak volna a tömeget botrányos tettleges-
ségekre, hogy történt, hogy a választás folyama
alatt oly csendesen viselték magokat, s csak a
balpárt nem remélt veresége után jött el az ideje
a vihar kitörésének? Ugy-e erre nem igen tudna
felelni; külön inkább felelhetne azon szeretett el-
barátja B., ki a mint értesültem, néhány nappal
előre mondta volt több jobboldalnak „meglehet,
hogy ti győzni fogtok, de már akkor csakugyan
nem szeretném a ti börtönben lenni.“

Visztautasítja M. ur, hogy csak azért nem
ment volna a kravall színhelyére, mivel jobboldal-
iak insultáltak. Jól van, elhisztek az ön sza-
vára, mindig hajlandóbbak vagyunk a jobbat föl-
tenni, — de annyi csakugyan igaz, hogy sem ön,
sem elbarátai meg nem jelentek, pedig a dolgot
csak tudhatták, hiszen előttek folyt le, együtt vol-
tak a csaknem szembe levő — az egyenlőségi kör
szépen hangzó czime alá bujtatóztak bálkörben, hon-
nét M. ur kevéssel azután távozott el a piacon
keresztül.

Mi volt hát az oka, hogy meg nem jelent
és jelentek? Eszerint nem szántszándékos, hanem
tehetetlenség, erőtlenség vagy mulasztásbeli hiba
volt.

Mit keresett volna csendesítő gyenge szavá-
val, (az ki oly bátor mindig meggyőződése szerint
szólani) ott, „hol a tömeg fékezése látható lehe-
tetlenség volt?“ Ugyan ugy-e? Megkísérette-e
a csendesítést? — Az igaz, hogy könnyebb a töme-
get felizgatni, mint akarva is lecsendesíteni: én
mindazonáltal merem binni, hogy ha a párt veze-
tői a hely színén megjelennek, és komolyan csen-
desítőleg kívántak volna a népre hatni — hivat-
kozva politikai becsületükre sat. s egy pár, ha
nem is kértélmet, de az izgatott nép által, (mely
a csorba közszerűsét követ szokta eszközölni),
könnyen félremagyarázható szavak elmondása után
azonnal nem távoznak, hanem békítőleg a tömeg
között maradnak, sikerül a rend és csend helyre-
állítására.

En azt hiszem, hogy ezt megkísérteni a ve-
zetőknek, nemcsak politikai ellenféllel szemben
követelhető idom, hanem saját pártjuk érdekében
is kötelességük lett volna: s így nem rendkívülit
kivántam. Látnunk már példát is reá Kolozsvárt,
hol hasonló botrányt, a hely színére sietett veze-
tők megszüntettek, s nem tartották a tömeg fé-
kezhetését előre lehetetlenségnek. Vagy csak ép-
pen a vásárhelyeket tartja ön éppen oly fékez-

közé huzeltatott; 1854-ben Blanka Kufsteinba vi-
tetett, a hol szeméi megromlottak, s a honnét csak
1858-ban szabadult ki; 1862-ki okt. 23-án meg-
halt; hamvai a montparnassei temetőben nyugosz-
nak. Ezzel kapcsolatban nem fölösleges megemli-
tenem, hogy:

Gróf Teleky Blanka elfogatása alkalmával
minden hozzátartozójánál motozás történt, de sőt
legtöbbit csupa gyanúból be is fogtak. Gróf Bruns-
wick Teréznel is (mint közeli rokonnál) motoztak,
legtöbbit iratait (mert egy részét, sejdítve a gonosz
szándékot, a most is élő (budai) vizivárosi kisded-
óvónak, Horkay Györgynek, titkon kézbesítette)
könyveit lefoglalták, behordták az új épületbe, s
irátok Br. Teréz kérdőre vonták. „Vallatásakor
— így írja gr. Teleky Blankának volt fogolytársa,
Lövey Klára — az érdekesebb pontokat mind föl-
olvasták előtte, melyeket ő nyugodtan végig hall-
gatott. Miként megjegyzé előttem, jól esett újra
mintegy átélnie azon gondolatokat, melyeket haj-
danában a nevelésről följegyzett. Ezekben mind
valami veszélyes politikai tervet akartak felfűdözni
a nagyon fontos arccsal (hosszu pófával) olvasák
föl. Egyszer igen érdekes ezikk jön elő, melyben
arról van szó, hogy „a nevelés által minő haszon
háramlik az emberiségre és hazára, az egészséges
gondolkodásu polgárokká fejlődött emberek által.“
Az auditor oly szemeket meresztett, mintha az ál-
tala fűrkészett összeesküvés kulcsára akadt volna.
Br. Teréz örömtől ragyogó arccsal fölkiált — e
pontoknál —: „Nicht wahr — Herr Auditor —
schön habe ich das geschrieben? Az auditor e
váratlan közbeszólás egészen lefegyverezte!“ (Érk.
lev. II. 142).

E nemes, nemzeti önértékeléssel telt lelkiállás
grófnőnek köszönhetően Horváth Mihály püspök,
kitűnő történetírónk viszontagságteljes drága életé-
nek is megmentését számunkra; hiteles adatból
tudjuk, ugyanis, hogy „az áldott emlékeztül Bruns-

wick vadaknak? ezt nem köszönék meg itteni
párthívei.

De hagyjuk ezt is. M. ur tehát nem bizott
magában és gyenge szavában, hogy a felizgatott
népre csendesítőleg bathasson, de látta és tudta a
botrányt, — azt nem helyeselte, (mert nem mer-
ném gyanúsítani) sőt kárhóztatta; s az, ki bár
mindég meggyőződése szerint szólani, nem mulaszt-
otta el az alkalmat, hogy rosszallását e felett is
kimondhassa. A nagy zajban nem hallották volna
gyenge szavát, — de ott a sajtó, hol M. ur szava
is meghallatszik. . . Sajnálom, hogy szép cik-
két, melyben izgult pártfeleit, jövőre való óvatossá-
g tekintetéből, illedelmesebb, lovagiasabb eljá-
rássra intette, — nem lehettem szerencsés olvasni;
sőt jellemző, hogy ezen nyilatkozatában is magát
akarja az izgatás gyanújától tisztázni, vesztege-
téssel gyanúsítva a jobb pártot, de az elkövetett
botrány felett rosszallását nyilvánítani, nem méltózta-
tott, vagy elfeledte. És így maradunk a kik voltunk.

Egy választó.

Napi hírek.

— **Tisztelettel kérjük azon évne-
gyedes t. előfizetőinket, kiknek előfi-
zetése m. hó végével lejárt, méltótas-
sanak lapunk megküldése iránt mi-
előbb rendelkezni, nehogy a pontos
megküldésben fenakadás jöjjön közbe.**

— Királyi Felsége a toscánai nagy-
herceggel m. hó 30-dikán Budapestre érkezett. A
pályaudvarnál a helyigminiszter s a pesti főkapitá-
ny fogadták. Ő Felsége rögtön a budai várba
ment fel kíséretével egyetemben.

— Hogy milyen „pecsovic“ ez a
deákpárt, mutatja a bécsi reactionarius lapok örö-
me, melyet a baloldal növekedése fölött éreznek.
Egyik ugyanis azt mondja, hogy a baloldalnak ide
fejlése lett Sadowja a deákpárt azon törekvésé-
nek, hogy a birodalom súlypontja Budapestre té-
tessék át; a másik pedig nagy meglepéssel szól
eként: „Vége van már annak, hogy a deákpárt
oly sokat és oly sikerrel követelhesse Bécsből,
mint eddig tette.“

— Fogarason ipar-egyesület van alakuló-
ban, s hasonló iskola tervben; az egyesületalapszabá-
lyait véleményadás végett már leküldte a főkor-
mányok a brassói iparkamarához.

— Pár évvel ezelőtt valamelyik folyóirat-
ban hibául tételt ki nőinknek, hogy a politikával
épen semmit sem törődnek. Az e fölött szomorkodó
író vigasztalására levelezünk után közöljük az
alábbiakat: Egyik baloldali városban egy becsüle-
tes kovácsmesterné azért készült elválni férjétől,
mert ez jobboldali, s ilyenül egy fedél alatt nem
lakik; a másikban a házi eb hűzött hasznát a női
politikából, miután a gazdasszony a megült tyúk
jobbaldalát elvetette, meg nem tűrhette a jobboldal-
talt még a tálban sem.

— A napokban vezette oltárhoz Stütz
Nelli kisasszonyt Balog József úr, Zsigmond Eliz
kisasszonyt pedig Béli Tivadar székelyföldi birtokos.

— Odrzy wolski lovag gitarré hangver-
senye vasárnap f. hó 4-dikén délután 4 órakor a
városi vígadó-teremben fog megtartani, a házi-
zenekör és az énekekademia közreműködése mel-
lett. Músora következő: 1. Weber „Oberon“ nagy

wick Teréz grófnő közbenjárására, mint (özvegy
Visegrády) Prónay Sarolta bárónőgy inasa, ju-
tott el bakon utazva Bécsbe, s innen Lipcsébe;
innen pedig idegen utlevéllel Belgiumba. Itt lélek-
zelhetett először teljesen szabadon. Mentve volt.“ *)

1797-ben, Morvában való regényes időtöltése
után, Br. Teréz ismét Budán, édes anyja házában
van, rokonok, barátok, serdülő leánykáktól kör-
nyezve, kiket oktat, tanít, kik előtt megnyitja a
szellemi élet földi mennyországát.

Ekkor keletkeztek Angliában a kisdedovó in-
tézetek. Az új eszme rögtön magára vonta gróf
Br. Teréz figyelmét. Meghözta Wilderspin e tár-
gyu eredeti munkáját s tüzzel tanulmányozta azt.

1816-ban megismerkedett Simon Flórent (most
terjesztő egyesületi alelnök) ural s kedvenc esz-
méjét melegen követte e rokonszellemtű barátjával.

Miután érintkezésben volt már az előtt Pest-
talozzival s más nevelésügyi barátokkal: 1822-ben
Szentkirályi Mór közbenjárása következtében egy-
igen csekély számból álló választmányi tagot ösz-
szehívott Pestmegye házába, hol fennen hirdette
a nemes grófnő e külföldi új növény hazánkba
való beplántálásának nagy horderejű fontosságát.
Ezen időre esik b. Wesselényi Miklóssal barátság-
os megismerkedése.

A nagy honleány ismert fáradságai nem is
lettek gyümölcsnélküliek, s jöllehet az 1822 és
1825-diki években keletkezett politikai körülmé-
nyek több megében királyi biztos eljárást eszköz-
öltek; jöllehet, midőn a nemes grófnőnek népne-
velési ajánlatára azon válasz adatott, hogy: „a
népnek engedelmességre, nem pedig nevelésre van
szüksége“, mindazonáltal a női kebel rendületlenül
maradt s 1828-dik év jun. 1-én Budán a Vizivá-
rosban ünnepélyesen megnyitotta az első óvodát.
A megnyitáson jelen volt Reed Ede, angolhoni ev.

*) Szász Károly: „Vas. Ujság“ 1867. 11. sz.

nyitánya, teljes zenekarral. 2. Concertino gitarrá,
Ciebratól, előadja hangversenyző. 3. Meyerbeer,
ária, éneklő Vassits Izabella zenekarkísérettel. 4.
Idylle, gitarrá, szerző és előadja a hangversenyző,
valamint 5. Krakoviaki és ukraini népdalokat, 6.
Rossini, „Stabat mater“-e hat részét előadják az
összes közreműködők. — A hangversenyítő látoga-
tók részletes műsorozatban részessülnek. — Belépti
jegyek kaphatók Demjén L. könyvkereskedésében
és Dr. Hintz gyógyszerárban, ugymint a hang-
verseny estéjén a pénztárnál. Kőrszék: 1 ft 50 kr.
Számozott hely: 1 forint — bemenet a teremben:
50 kr. Kar. at-jegy: 30 kr. Gyermekek-jegy a terem-
ben 25 kr. o. é.

— A pesti, márcz. 29-diki akadályverseny
legalább is fél Pestet kicsalta a löportárak közé-
lében elterülő új versenyterre. E versenynek az
idő is különösen kedvezett, s a földhálóásokat el-
foglaló előkelő hölgyvilág, a festői úrlavorok és a
versenyterren szelvény-hosszában fel és alá hullámzó
tünepi tömeg gyönyörű tavaszi képet nyújtottak.
A versenyre 3 óra körül a királyné is megjelent,
s a számára elkészített pavillont foglalta el, mely-
ben Eötvös bárónővel s több délnővel, továbbá
Andrássy Gyula és Szapary Géza gróffokkal társal-
gott. Ő Felségét, ki nehéz fekete selyemruhát, kis
fekete magyar kalapot kék fátjollyal viselt, érke-
ztekör egy, mint távozta, a közönség lelkesülten
megjelenezte. A verseny rendkívül érdekes volt. A
bejelentett 9 ló közül 6 indult. Wenekeheim-Cin-
dery Béla b. „Parvá“-ja már az első akadálynál
felbukott, s lovagját is maga alá temette, mind-
azáltal komolyabb következmények nélkül. Több
ló a pályáról letért, vagy az akadály előtt meg-
eszkönösödött, úgy, hogy a pályát másodsor csak
Szapary Iván gr. Coquette-je és Eszterházy Miklós
gróf Sylph-je futotta meg.

— Tata-Közről írják márczius 23-ról:
Folyó márczius hó 22-dikén délután a Tardos és
Tisza-Lök közt járó komp, megrakva Tokajból
jövő vásáros néppel, ép a Tisza közepén elcsúsz-
t. A Tiszán a szél habokat vert, a komp sok sze-
kérrel, s vett, vagy hazahajtott barmokkal, asszo-
nyokkal, gyermekekkel, férfakkal megterhelve a
habok által elborított. Legelőbb a hullámokban
lelték sirjnak. Állítólag csak magából T.-Lökben
11 egyén hiányzik.

— Munkácsról távirják a „P. Lloyd“-nak,
hogy az ottani orthodox rabbi praedicálás közben
megőrült.

— Hogy a szélsőbaloldali követeket
mi választotta meg, könnyen megítélhető, ha a
pesti lapok után regisztráljuk, hogy a Királyhágón
túl van helység, mely meg is hozta a mérőlán-
czot, melylyel a szélsőbaloldali kortések igérete szerint
az urasági földeket nemokára felméri. Jellemzi
továbbá az e párt által indított aradat irányát a
baloldali Ivánka Imrénének duña-pataji választóihoz
intézett azon levele, melyben a jelöltségét e ker-
letben visszalép, mert — mint írja — nem akar
képviselet lenni azon kerületnek, mely a nemzet
sirjának megásására tör.

— A párisi életről. Egy szenvedélyes
vasárnapi halász több óra hosszat horgászott a
Szajna sötét hullámaiban, egyszer, valahára fe-
szültni érzé a zsinort, kiragadja horgát és ime fo-
gott egy a viz színe felett repedő canari mada-
rat; a bémész közönség sok élcezt faragott a di-
lettans halászra, ki repülő és éneklő halat fogott.
— Egyik népgyűlésen retentő kinosan dadogott

lelkész, kivel örökös barátságban élt és ki szintén
egyik 4 pirtos alapító tagja lett az akkor keletke-
zett egyesületnek; ugy látszik, ennek csekély te-
hetőségével legkevésbé volt megelégedve, a miért
is Londonból 1830-i junius 12-kén gr. Br. Teréz-
hez írt levelében arra figyelmezteti Br. Teréz,
hogy ily szükükrű, nem szabályos egyesület mel-
lett nem érheti Teréz célját s azért egy nagy
„Nemzeti egyesület“ alakítását tanácsolja; továbbá
egy gyakorlott, szakavatott kisdedovó alkalmazását
ajánlla intézete vezérletére, mely állás betöltésére
Kern Mátét kérte föl Wagner, wüzburgi egyetemi
tanár ajánlása következtében; Reed Eduárd saját-
kezű levelét „a kisdedovókat Magyarhonban ter-
jesztő egyesület“ levéltárából nyertem ki lefordítás
végett (németül van írva gr. Br. Terézhez); Rapos
József, képezdei igazgató úr, közrebocsátá fordítá-
som után (az „alapnevelés“ című könyvében) e
levelet, a nélkül, hogy említette volna fordítóját;
de ezenkívül némely nevezetesebb pontjait (az
alább közleendő becses levélnek) saját eszméje sze-
rint földolgozta, megváltoztatta, vagy kihagyta, s
éppen ezen fordításokat, hiányokat akartam e le-
vélnék nyilvánosságra való hozatala által szembe-
tűnővé tenni azok előtt, kik a Rapos J. úr közlé-
séből netalán eddig olvasták volna.

Az 1832-i pozsonyi országgyűlés, mely négy
évig tartott, nem kis befolyással volt később gróf
Br. Teréz nemes törekvéseire. Ezen országgyűlésen
számos hazafi fordult meg Pozsonyban, hol már
akkor — Teréz táradozása következtében — léte-
zett kisdedovó-intézet. Az 1834. év tavaszán, mi-
dön a kerületi és országos tanácskozások monoton
jellegét öltöttek, többen odahagyták Pozsonyt, egyik
több, másik kevesebb tapasztalással, de mindany-
nyian több lelkesedéssel tértek vissza, melyet nem
kis mértékben keltettek föl gróf Széchenyi, Deák,
b. Wesselényi, Kőlcsey, gr. Dessewffy, báró Vay
Miklós, Klanzál, Novák, Borsiczky, Somssich és
mások szónoklatai. Ez időtájban, midőn gróf Szé-

az első szónok, mire egy vörös orru napszamos
alkalmilag lelezelt; erre azután felhangzott: a
szószeke! a szószeke! Hanem a boriszom mun-
kás nem igen sietett az emelvényre, s midőn tár-
sai így biztaták: ne féljen polgártárs, a közönség
elnéző leend — ezt viszonzá, ejh mit, nem a köz-
önségtől félek én, hanem attól a pohár víztől, a
mely amott a szószekeken áll.

Nemzeti színház.

Márczius 29-kén: „S obri, vagy a két
pisztoly.“ Sz. Mátray Laura asszony Lenke
kis szerepében is ki tudott tűnni. Meg kell emli-
tenünk még Kovács Gyulát (Stein), Taká-
csot (Várhidi), Fejérvárinét (Luiza), Priellet
(Bájkerti), kik szerepeiket mindnyájan jól betöltöt-
ték. Sobrit Szép József személyesíté, sok igye-
kezettel, s különös gondot fordított somogyemei
szép betyár öltönyére, s az előforduló népdalokat
meleg érzéssel, szépen énekelte.

Márczius 30-kán: Takács Ádám rendező
jutalomjátékánál „Herman gróf.“ Dumas e ha-
tásos drámája kedvenc darabja közönségünknek.
Ennek tulajdonítható, hogy daczára annak, hogy
a szerepeket jobban is ki lehetett volna osztani,
bárha az előadás éjféltől félórával végződött, a
közönség laukadatan érdekeltséggel nézte végig
az előadást. Az orosznyársz itt is Sz. Mátray
Laurát (Staufenbachi Mari) illeti, ki e rokons-
zenves alakot művészi tökélyvel érzékíté. Továbbá
osztottak az est dicsőségében a jutalmazott (Her-
man gróf), kit megjelenésekor a közönség kitün-
tetéssel fogadott, ugyszintén Kovács Gyula
(Florheim Károly), Szilágyi (Sturler Fritz),
Prielle (Staufenbachi Ferencz).

Márczius 31-kén „Alvajáró.“ Ez ope-
rát aligha összehalálhattuk; az egyes, va-
lamint a társas és összes hallamok kitűnő pontossá-
gával sikerültek. Mándokiné (Amina), Tan-
nerné (Luza), Darai Károlina (Teréz), Dalfy
(Elvino) és Tanner (Rudolfo) mind szép sikerrel
működtek, különösen Mándokiné gyönyörű colorá-
turáit kell kiemelnünk, s meg kell jegyeznünk,
hogy bárha Rudolf Odry egyik legjobb szerepe
volt, Tanner nem sok kívánni valót hagyott fenn.

Ápril 1-én „Matrózok“ és „Féjt az ajtó
előtt.“ Mindkettő fénypontját Szilágyiné szép
éneke képezte, kihez dicséretesen csatlakozott Da-
ray és Szilágyi.

KÜLFÖLD.

Madrid, márcz. 30. A cortes mai ülésében a
kölcson iránti törvény felett megkezdtek a vitákat,
és holnap folytatni fogják. Szintén holnap terjesz-
tetik elő az alkotmány-tervezet is.

Páris, márcz. 30. A „Public“ megezőfolja
azon hirt, mintha a francia megszálló sereg Ró-
mából el fogna hivatni; valamint azon közlést is
meghazudolja, mintha Olaszország a Civita Vecchiá-
ban való vegyes megszállás lehetőségére hivta
volna fel Franciaország figyelmét.

Páris, márcz. 30. A „Patrie“ jelenti: A fél-
évi szabadságos parancsot kaptak, hogy márcz.
31-ig ezredékhöz beállítsanak. A szabadságidőt
senkinek sem hosszabbítják meg, minthogy az új
fegyverekkel gyakorlatokat kell tartaniok.

Mint a „Patrie“ értesül Konstantinápolyból,
a Törökország és Persia közti katonasági érdek-
vid idő alatt ki fognak egyenlített. Állítólag bi-
zottság nevezetnek ki a vizályos határ kijelölé-
sére s mint előbb a montenegrói határvonal meg-
határozásánál, ugy jelenben szintén európaiak is
részt vennének a bizottságban.

chenyi epochalis új tanai a nemzet véérébe kezdet-
tek átszivárogni, divattá vált a miveltezen esztá-
lynak és nemzeti érzelműek között enb, magában
oly rövid, de annál nagyobb horderejű szócska:
„Egyesüljünk!“ Ekkor történt, hogy a Pest bel-
városi óvodára felügyelő választmány nem bírván
fedezni a költségeket, elnöke Szentkirályi Móricz,
Pestmegye főjegyzője, egy tágabb körű segélyző-
társulat alakításáról gondoskodott, melynek kivite-
lehihetlen eredményt létesített, s így jött létre az
u. n. „Kisdedovókat Magyarhonban terjesztő
egyesület“, melynek tagjai között első helyen álla-
nak V. Ferdinánd magyar király ő Felsége, neje-
vel együtt, a nádor, nejevel; számos egyházi, vi-
lági urak, polgárok; s ma I. Ferencz József ko-
ronás királyunk Erzsébet királynékkal együtt sze-
rencseltetik e nemes egyesületet, mint rendes ta-
gok. Gróf Pestetics Leo a tolnai szép lakát ajánlá
föl az egyesület képezdájének, mely ma Pesten, a
Terézváros Valeró utcájában tündöklök egy eme-
letes szép épületben.

Gróf Br. Teréz igéje testté lön! t. i. most
nem csak Buda-Pesten terjeszti ez egyesület a kis-
dedovókat hanem széles Magyarországon.

Az 1868 diki pesti országgyűlés november
21-diki ülésében országos határozattá emeltetett a
kisdedovókat országos fölkarolása Várady Gábor
képviselő lelkes szónoklata következtében; a ter-
jesztő egyesület képezdájén kívül még egy más
allítatik föl országos közközlésen a kisdedovók
vagyis alapnevelők képezésére; reméljük, hogy ez
éppen Kolozsvárt létesül, miután néhai báró Wes-
selényi Miklós annak itteni felállítását már az
1846-diki országgyűlésen is annyira sürgette!

Gróf Brunswick Teréz jobb létre költözött.
Itt hagyta fanitványait, hogy az igét hirdetve, a
jót terjeszteni ne szünjenek.

Kőrösi Csoma János,
okl. kisdedovó.

Ró má b ó l írj a k „Pall. Mall. Gazette” nek : Monchy herceg termében egész bizonyossággal erősítik, hogy Eugenia császárné Ajaccioból, hová férjével és fiával utazik, hogy I. Napoleon szü-

tésnapjának százados évfordulóját megünnepelje, később a sokat említett római utra indul és fiát is magával viszi. A császárné csak imént ajándé-

kozta meg ő szentségét fia szobrával, a pápa pedig, hallomás szerint, a római patricius címével szándékozik az ifjú herceget felruházni, melyet egykor Nagy Károly viselt.

Mint Madridból 29-ről jelentik, a cortes-gyűlés Ferdinánd portugali királyt szőlítandja fel a királyság elfogadására. Havannából érkezett legutóbbi tudósítások szerint, oda az erősítések megérkeztek, s a fölkelők újlag megverettek. Mint Florenczából márcz. 25-ről jelentik, ott s több más városban, a helyőrségi csapatok közt szigorú nyomozások eszközöltek. Anonában komoly zavarok történtek a helyhatóság ellen, mely

kénytelen volt tömegesen beadni lemondását. Nápolyban titkos bizottmány fődötötetett föl, mely a katonák közt mazzinistius kiáltványokat terjesztett el.

A „Mem. Diplomatique” szerint kilátás van egy francia-belga vámszerződés létesítésére. A nevezett lap azt mondja, hogy a vegyes bizottság azon módosításokat is tárgyalni fogja, melyek netalán az összeolvastott vasutakon a kezelés átengedése vonatkozó szerződésben lesznek teendők. E módosított szerződések azután új internacionális intézkedések tárgyai lesznek, miszerint a most fennálló kereskedési szerződések kiegészítésék. A vegyes bizottság továbbá fel lesz hatalmazva valamennyi kölcsönös kereskedelmi és műipari viszonyokat megvizsgálni, s javaslatokat készíteni a viszonyok tovább fejlődésére, és e téren a két ország közt egy termékeny solidaritás sikerítésére.

Az „Opinione” „Veres kísérletek” cím alatt olvasóit egy mult hó 23-án kelt nápolyi levélre figyelmezteti, melyben az olasz monarchia meg-

buktására intézett Mazzini féle törekvések körülmenyesen leiratnak. Mazzini követői a napokban Luganóban formális congressust tartottak, s azóta azon törekvés, hogy a hadseregben követőket gyűjtésnek, kettőtötetett erővel folytatatik, a nélkül azonban, hogy vagy a katonaságnál, vagy a polgárságnál lényeges sikert volna képesek felmutatni. Nápolyban a forradalmi proclamatiók terjesztése a rendőrség szigorú közbejöttje által megghusított s a katonaság soraiból toborzott mazzinisták többnyire csak a fegyszázadokból kerültek ki. A főcsabító valami Colojáni nevű orvos volt, ki el is fogatott. A szétosztott kiáltványok, melyeket az „állandó forradalmi bizottság” bocsát ki, aranyhegyeket ígérnek a katonaságnak, ha részt vesz a véres tetben, ellenben a köztársaság ellenit azzal íjesztik, hogy adandó alkalommal nem fognak visszazartetni az első francia köztársaság véres jeleteitől sem.

Legújabb

Madrid, márcz. 31. A cortes mai ülésében a kölcsönre vonatkozó törvény 168 szóval 49 ellen elfogadtatt, miután előzőleg Serrano a helyzet komolyságát ecsetelé beszédében. Erre az alkotmányjavaslat tétetét a ház asztalára; a javaslat a már kihirdetett szabadságokat megalapítja, és a katolicismus fentartását — a többi felekezetek szabad vallás gyakorlatának biztosítása mellett — kimondja. A javaslat szerint a kormányforma: örökös monarchia. A cortesek 3 évre, a senatus 12 évre választatnak. Együttal a miniszteri felelősség is behozatik.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márczius 31-n: 5% Metaliques 100 frt 62.90. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 71.45. Kamat 62.90. 1860. Kölcsön 104.50. Bankrészvény 730. Hitelintézeti részvény 200 frt 317.40. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 125.90. Ezüst 124.50. Cs. királyi arany 6.01.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

sz. 313.

Pályázat.

Alóírt m. k. pénzverde kebelében egy 1 frt 30 kr. napidíjjal ellátott kezelési-díjok állomás megíresedvén, ennek betöltésére négy héti határidővel pályázatot hirdettek. Pályázóktól megkívánatik, miszerint e pénzverdéhez benyújtandó kérelmükben végezt 8 gymnasiumi osztályt vagy főrealtanodát és a magyar s német nyelvbni jártasságot matassák ki. — Gyulafehérvárt, 1869 Márczius 27-én. A m. kir. pénzverdétől.

Szám 430. 1869 közg.

Hirdetmény.

S. Szt. György város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy az erdélyi felsőes királyi főkörmányszéknek 1869 mártius 4-én kelt 4900 számú jóváhagyása folytán a város közönség majorsági javaihoz tartozó herceg Schwarzenberg csarnok nevet viselő épület körül: (reperatio) újítások 4377 fr. 6 kr. és végre egy áruháznak a felépítésére 1154 fr. 87 kr. az árcsökentés ezen városi tanácsánál 1869 április 20-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mire a válnakozni kívánók 5% bánatpénzzel magokat ellátva azon megjegyzéssel értesítettek, hogy ezen javítási és építkezési tárgyakra vonatkozó feltételek és mérnöki tervezetek ezen város tanácsánál a hivatalos órákban megtekinthetők. S. Szt. Györgyön, a városi tanácsnak 1869 márczius 11-kén tartott üléséből.

124. 1869. kis gy. számhoz.

Hirdetés.

Krasznamegye részéről a megyei országútkat kikavicsoltatása s részben új utak kiépítése folyó évi május 4-én arlejtés utján ki fog adatni. Az építendő útnalnak, azok mennyisége s a feltételek f. évi April 10-től kezdve az arlejtés hatánapig Krasznamegye első alispán, hivatalánál, a hová a vállalkozási ajánlatok pecsét alatt intézendők, a hivatalos órák alatt minden nap megtekinthetők. Költ Krasznamegyének Sz. Somlyón 1869. évi mártius hó 11-én tartott bizottmányi kis gyűléséből. PAPP LÁSZLÓ aljegyző

NEM HIVATALOS

Aszlán és Hugó divatkereskedők Kolozsvárt.

tisztelettel tudatják a n. é. t. ez. közönséggel, miszerint Bécsből megérkezvén, ajánlják a jelen tavaszi idényre dusan berendezett

holgy és férfi divat raktárukat, melyekből az alább nevezett főcikkek olesósága figyelemreméltó.

- Jó mosó karton s pergalin 1 rőf széles 25 kr.
Finomabb angol karton 30-34 krig
Jó mosó batist 20-25
Finomabb zsakoné-batist 30 kr.
Legujabb francia zsakoné 40-50 krig
1/2 szörkermék 13 kr.
Egész szörkermék 20-25 krig
Finomabb szörkermék 30-35
1/2 ször egész új kelmék 1 rőf széles 25 kr.
Finom lüster és mohairok 40
Legujabb schottis, bellise, silk 40-50-60 krig
Selymes finom ruha szövetek 70-76-80
Az ugynevezett feltűnő szép brilliantin-szövetek 110-120

Ezekon kívül legujabb szabásu selyem- és tavaszi felsők, napernyők, kesztyük, lábbelik, selyem, gyolcs és asztalnemük, jó és olesó miderek nagy választékban kapható. Bevásárlásaink folytán tekintettel levén a jelenlegi pénzvizonyok között „az árak olesóságára”, melynél fogva a n. é. t. ez. közönség becses látogatásait és megrendeléseit teljes tisztelettel felkérük a fennirtak.

Gazdasági és kerti veteménymagvak. Lóhere, valódi francia. Lóhere, magyar luczerna. Lóhere, stajer vörös. Trifolium repens. Burgundi répa. Bükköny. Fűmag, francia és angol „Perje” Török baltacim, (Esparcet.) Alma- és körtve-mag. Akác-famag. Mindenmely kerti vetemény-magvak, s mintegy 300 féle legujabb virág-magvak, legjobb minőségben és jutányos áron. Továbbá: a gazdaság- és kertészetnél alkalmazható fák, cserjék és növények nemesítésére igen hasznos mindennemű Dittmar-féle kerti ékek és fűrészek, oltó viasz stb. Mindezekből részletes árjegyzékkel is szolgálhatok. Szentjánosi Ferencz, Kolozsvárt.

Popp J. G. gyak fogorvos urnak, Bécs, Stadt, Bognergasse Nro. 2.

Sok év óta szenvedek kemény fogfájásban, a minek következtében, ámbar fiatal vagyok, sok fogamat elvesztettem, a többi fogaim pedig torhák, odvasok lettek, s ez által nem csak nehezen tudok rágni, sőt a rágás is fájdalmas nekem. Rövid idő előtt történetesen láttam önnek Anatherin-szajvizét, mint jeles szert fogfájás ellen hirdettetni. Miután semmit sem ohajtottam, mint fogfájásomtól menekülni, nem volt gyorsabb teendőm, mint azonnal próbát tenni. A tachau gyógyszerárban vettem tehát 1 üveg Anatherin-szajvizet, s hasznosságát és jótékonytálak találtam, mert rövid használata után fogfájásomat megerősüdni érzem, s fogaim megszűntek fájni. Ajánlatomra több barátom is használni kezdé, s ugyanazon jótékony hatást vettek észre. A midőn én és barátaim ezen szerért önnek hátát mondunk, egyúttal biztosítom önt, hogy Anatherin-szajvizét mindenütt ajánlani fogom. Mindjárt meg akartam szerezni az ugyanazon lapban hirdettet fog-ólam-ot is, hanem a tachau gyógyszerész urnál nem volt késlelelben, s ő ajánlá nekem saját készítményül fog-ólam-át. Haem ezt elészertültenek és sikertelenek találtam; azért kérem önt, hogy nekem fog-ólam-ából egy dobozt 2 frt 10 kr. küldeni sziveskedjék, a mire névze az összeget ezenel ide zárom.

Heimerl József tanár Lohmban, Tachau mellett Csehországban. Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KARVÁZ J. Tordán: Wolff gyógyszerész. Dézsen: Krémer Sámuel. Déván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Fölbért gyógyszer. Nagy-Emyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Várárhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Várárhelyt: Nagy Jakab. Böszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N. Károlyban: Jellinek gyógyszer. Sainyer-Váralján: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih., Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvárt: Wagner könyvárus. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nusbeck, Textoris G. M. Nyirgyháza: Bacsi B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsfalván: Filep és társa. N. Almáson: Beck M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Uvárhelyt: Beczasi Em. Földvárt: Temmer E.

! A tavaszi idényre! Czetz János és Társa

(Kolozsvárt, középuteza Folly-ház.) Női- és férfi divat raktára dusan el van látva a legujabb s legizletesebb selyem- bársony- s gyapju-szövetü női-tavaszi öltönyök, szines és fekete selyem, puplin, alpukka, zszánsán és tiszta kecskeször sima és sottis női-ruha-kelmékkal. Érkeztek nagyválasztásban zsakone, gázé, batiszt és jó mosó karton kelmék, egészen új berlini sétakendők. Kaphatók új tavaszi- és nyári napernyők, női-topánok és finom kesztyük. Valódi rumburgi, hollandi és kreasz-vásznak, asztalnemük, asztal- és ágyterítők, szőnyegek. Selyem, kasmér és pique-paplanok. A legszebb s izletesebb selyem, damaszt, ripsz, szőr és kreton butor-szövetek. Bécsi butor-raktárunkban folytonosan kaphatók ugy egyes- mint Stafirunghoz szükséges rendbeli butordarabok rendkívül jutányos árákért. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan igazittatnak. Kelme-mintákkal szolgálunk.

ELADÓ gyümölcsös kert.

Kökertutezában egy 640 öf ol nagyságu, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni bel-középutezában 526 szám alatt.

Kozma Gábornak, Maros-Vásárhelytől két s fél órányira eső Mező-rúcsi mintegy 440 holdból álló, öszi és tavaszi vetésekkel ellátott birtoka, a jelen 1869-dik év Szentgyörgy napjától számítva 6 egyamután következő ékre haszonbérbe adandó. A feltételek iránt értekezhető a tulajdonossal Kis-Kenden (u. p. Nagy-Kend), vagy M.-Vásárhelytt ügyvéd Szegedi Sámuelnél.

Nem kísérlet TERNO

hanem bizonyosság. Azon sok megjelent, tökéletesen gyakorlatiatlan és értéktelen móddal szemben, tényleg sikerült nekem egy rakás ambosolot és terno-seccot, melyek rövid idő alatt minden lotto-phuzason előfordulnak, krszámíthatni. Előre semmi fizetés, csak a nyerés után 10%.- Játzó tőke esékely. Száz meg száz haláirat áll be tekinés végett rendelkezésre. ORLICH H. R., a mathem. tanára és szerző, Berlin, Wilhelmstrasse N° 125.

Többféle száraz deszka, lécz, zsendely és sasfa eladó, kül-magyaruteza 224 szám alatt.

A t. ez. közönség általánosán, különösen pedig szálloda-tulajdonosok, kávé-sok és vendéglősök figyelemzetnek a meleg évszak közelgésével a világhírű horozható jégpinczékre és érez pezsgó-csapokra Wiessner Antal gyarából Bécsben, Wieden, Hauptstrasse N° 60, a melyek az utolsó párisi világtárlaton ki-tüntetettek s mindenkor készen a raktáron találhatók. Minden jégpincze és pezsgó-csap megigazittatik és becserelettik.

Hirdetmény.

Maros Csúson április 1-jén kezdve két menló áll a lótenyésztők rendelkezésére: 1. Barnapaj, szibói faj; 5 éves, 16 markos 6 frt. o. ért. 2. Világos barna vegyesfaj; 4 éves 16 markos 4 frt. o. ért. Tekintve a máj pénztelenséget, 10 forinton feltt hat bétre; 20 forinton feltt három óra szoló kötvéül pénz helyett elfogadtatik. Értekezhetni Bogdán Lajos tulajdonossal. (Utolsó posta: Maros-Lúdas.) (157) (2-3)

Pályázat.

Nemes Hunyadmegye e kebelezett Hondol községében a rom. kath. egyház-község kebelében egy organista, kántor és egyszerűmind a magyar és német nyelvet jól értő iskolatanító állomásra ezenel pályázat nyittatik. Kik ezen állomást elnyerni ohajják, bérmentett levelekkel alóírt felhatalmazozhoz folyamodni sziveskedjenek, kivel az évi fizetés iránti egyezményt is megköthetik. Hondol, márcz. 10. 1869. SEGESVÁRI JÁNOS, felhatalmazott.

Húsz évi tapasztalat bizalmat nyújt a szenvedőknek.

Ki olvassa meg a gyógyszerék számát, a melyek a fennebbi idő óta keletkeztek és ismét eltűntek! Egyetlen kivételt képeznek HOFF JÁNOS udvari szállító maláta-tápgyógyszerei, melyek 30 év óta léteznek, határtalanul elterjedtek, érmelet és elismervényeket nyertek, s egy világ-közönség tetszésében részesülnek. HOFF JÁNOS udvari szállító urnak, központi raktár Bécsben, Kärntnerring Nro 11. Gross-Raming, 1868 september 20. Kérem patiensnőmnek N. N. czim alatt egy küldeményt önnek maláta-egészségi söréből küldeni. Dr. Mittendorf Rudolf, egy. orvos. — Berlinből egy asszonyság 75 éves korában írja: Orvosom nyilatkozata szerint már rég nem tartoztam az élők sorába, önnek vámulatosan erősítő maláta-egészségi csokoládéja élvezete nélkül, Mayer E. — Berlin, augusztus 18. 1868. Szenvedéseim (aranyér), általános testgyengeség és vérhiány) olyanok voltak, hogy az orvosok már feladtak, midőn önnek maláta kivonatát megpróbáltam. Most hat heti használat után oly egészségesnek érzem magam, mint sok év óta soha. FALKE P. Okavodjék mindenki utánzott maláta készületek vásárlásától. A hol HOFF JÁNOS neve hiányzik, vissza kell utasítani a cikket. Árak: 6 üveg maláta kivonat 3 frt. (Próbáért Bécsben 56 kr.) 12 üvegnél szabad elszállítás a házhoz. — 1 font maláta egészségi-csokoládé N° 1: 2 frt 40 kr. N° II: 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen. Vidékre csak 2 frtos megrendelések eszközöltenek. Raktár Kolozsvárt: Karváz Gyula fűszer- és ányag-kereskedésében főtér gr. Teleky Domokos-ház.